

❀ นางสาวพัชรพร พรวนทอง ❀
ประเภทเครื่องทอ (ผ้าย้อมสีธรรมชาติ)

ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

“สี่ธรรมชาติ” มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของมนุษย์มายาวนานนับตั้งแต่สมัยโบราณกาล มนุษย์ได้เรียนรู้ที่จะนำเอาสี่จากวัสดุธรรมชาติมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทำสีตามร่างกาย บนภาชนะเครื่องปั้นดินเผา การย้อมสิ่งทอ เครื่องใช้ต่าง ๆ หรือเป็นส่วนประกอบในพิธีกรรมต่าง ๆ ตามความเชื่อของแต่ละท้องถิ่น สีที่ได้จากธรรมชาติจะมาจากเปลือกไม้ รากไม้ หรือใบ ซึ่งสามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานที่มีคุณค่านับเป็นมรดกอันล้ำค่าที่บรรพบุรุษได้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

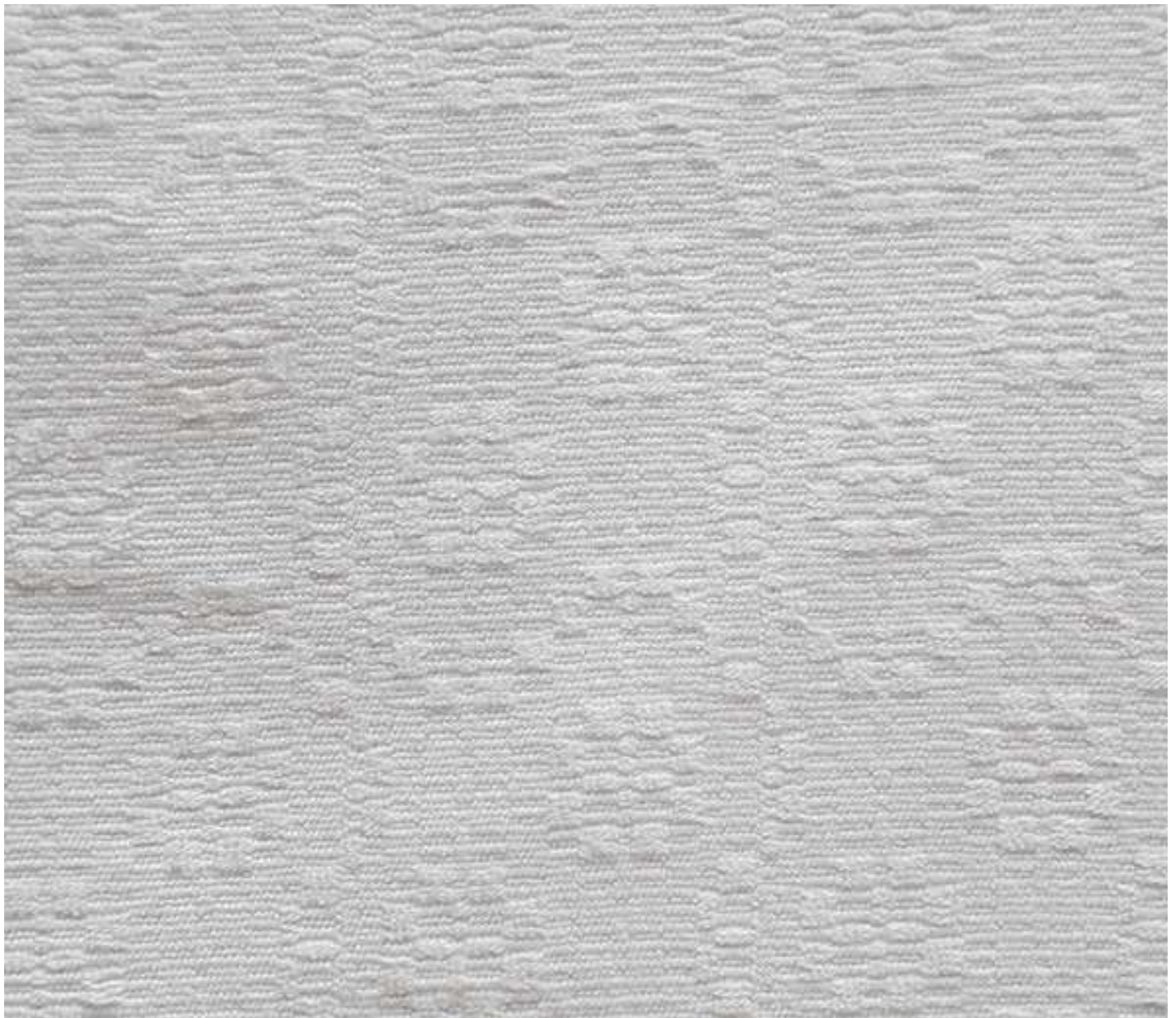

ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

นางสาวพัชรพร พรวนทอง เกิดและเติบโตที่ตำบลกำแมด อำเภอกุ๊ดชุม จังหวัดยโสธร นางสาวพัชรพรได้เห็นคนในครอบครัวทอผ้าโบราณและนำเปลือกไม้มาย้อมสีเพื่อให้ผืนผ้าที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาที่มีความสวยงามและมีสีสันโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์มากขึ้น ทำให้นางสาวพัชรพรมีความผูกพันกับงานหัตถกรรมผ้าย้อมสีธรรมชาติตั้งแต่นั้นมา นางสาวพัชรพรได้ฝึกทักษะการทอผ้าและการย้อมสีธรรมชาติมาจากนางเขียว สุวรรณเพชร ผู้เป็นแม่ นางสาวพัชรพรตั้งใจเรียนรู้การย้อมสีธรรมชาติจากคุณแม่ จนสามารถย้อมสีธรรมชาติได้สำเร็จ และสร้างสรรค์เป็นผลงานผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติเรื่อยมา

เมื่อปี พ.ศ. 2552 ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 7 ได้มาส่งเสริมความรู้ ด้านงานหัตถกรรมถักทอ นางสาวพัชรพรจึงได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการและได้นำ ความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ให้เข้ากับท้องถิ่น โดยได้นำลวดลายโบราณมาประยุกต์ให้ เข้ากับลวดลายของสมัยปัจจุบันมากขึ้น และได้มาสร้างสรรค์เป็นผลงานผ้ายกดอกที่ มีเอกลักษณ์ตั้งแต่นั้นมา

นางสาวพัชรพรมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะสืบทอดและอนุรักษ์ภูมิปัญญาของท้องถิ่น เอาไว้ในทุกขั้นตอนและได้สร้างสรรค์ผลงานหัตถกรรมผ้าย้อมสีธรรมชาติด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่อง เพื่อหวังให้งานหัตถกรรมอันล้ำค่าแขนงนี้ยังคงอยู่สืบต่อไป นับเป็น ระยะเวลากว่า 21 ปีมาแล้ว

ปลอกหมอนย้อมสีธรรมชาติ

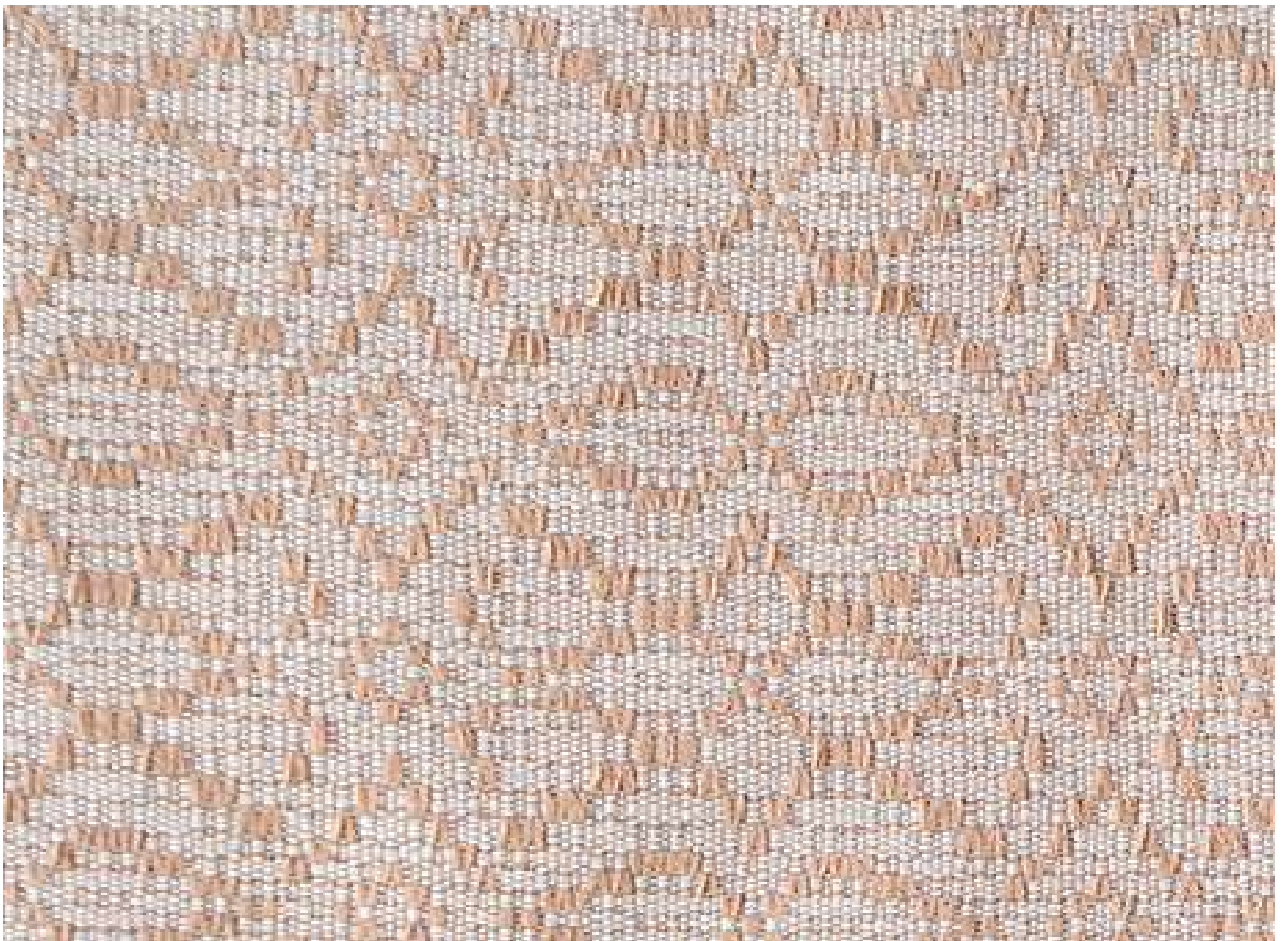

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

นางสาวพัชรพรนับว่าเป็นผู้ที่มีทักษะและความชำนาญ ด้านการสร้างสรรค์ผ้า ย้อมสีธรรมชาติ คนสำคัญของตำบลกำแม่ด อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร ที่ยังคงอนุรักษ์กระบวนการขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานแบบโบราณ ตั้งแต่วิธีการย้อมสีธรรมชาติ ที่นำเปลือกไม้มาต้มจนเกิดเป็นสีที่มีความสวยงาม การย้อมสีธรรมชาติ ต้องอาศัยทักษะฝีมือและประสบการณ์ จึงจะสามารถย้อมสีธรรมชาติให้ติดกับเส้นฝ้ายทุกเส้นได้อย่างสมบูรณ์ เมื่อนำมาทอ จะทำให้เส้นฝ้ายทุกเส้นมีสีที่สม่ำเสมอ ลวดลายมีความวิจิตรงดงาม

เสื้อย้อมสีธรรมชาติ

ปัจจุบันนางสาวพัชรพรยังคงอนุรักษ์ลาวลายโบราณที่ได้มีการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ เช่น ลายกนกยกดอก และลายบัวคว่ำบัวหงาย ซึ่งเป็นลาวลายเอกลักษณ์ที่นางสาวพัชรพรได้นิยมนำมาสร้างสรรค์ลงบนผลงาน ทำให้ผลงานมีความวิจิตรสวยงาม เป็นที่ชื่นชอบของบุคคลที่พบเห็น

ชุดเสื้อและกระโปรงย้อมสีธรรมชาติ

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

เอกลักษณ์การสร้างสรรค์ผ้าย้อมสีธรรมชาติฝีมือนางสาวพัชรพร คือ การทอผ้าด้วยเทคนิคการยกดอก ที่ทำให้ผลงานมีลวดลายที่มีความสวยงาม ผลงานทุกชิ้นที่นางสาวพัชรพรได้สร้างสรรค์ขึ้น จะทำด้วยความตั้งใจและความใส่ใจในทุกขั้นตอน นางสาวพัชรพรจะเลือกใช้วัสดุที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค นำวัสดุที่มาจากธรรมชาติของไทยที่หาได้จากท้องถิ่น เช่น ประดู่ เปลือกไม้ มาใช้ในการย้อมสีธรรมชาติ สีที่ได้จากการย้อมจะมีความปลอดภัยเมื่อสวมใส่ และสีมีความสวยงาม

นอกจากนี้ นางสาวพัชรพรได้มีการอนุรักษ์ลวดลายโบราณ เช่น ลายครุฑชาววัง ลายพิกุลประยุกต์ ลายพิกุลแก้ว ลายสอง ลายดาวกระจาย เป็นต้น ผลงานที่มาจากทักษะฝีมือและความชำนาญ ที่นางสาวพัชรพรมีความภาคภูมิใจ คือ ชุดโต๊ะอาหาร ที่สร้างสรรค์ออกมาได้อย่างสวยงาม และเป็นผลงานที่ทำให้ได้รับการคัดสรรเป็นครุช่างศิลปหัตถกรรม ปี พ.ศ.2554 จากศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศ.ศ.ป.) นับเป็นผลงานที่สร้างความภาคภูมิใจให้แก่นางสาวพัชรพรมาจนถึงปัจจุบัน

ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ

การถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาผลงาน

นางสาวพัชรพร มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งหมดให้แก่เด็กเยาวชนคนรุ่นใหม่ และผู้ที่สนใจงานหัตถกรรมผ้าย้อมสีธรรมชาติอยู่เสมอ นางสาวพัชรพรได้เดินทางไปเป็นวิทยากรสอนนักเรียน นักศึกษา ตามโรงเรียนในทุกครั้งที่มีโอกาส เพื่อหวังให้เด็กรุ่นใหม่ร่วมกันสืบสานงานหัตถกรรมอันทรงคุณค่านี้ต่อไป นางสาวพัชรพรยังคงอนุรักษ์การสร้างสรรค์ผลงานตามกรรมวิธีแบบโบราณ ที่ได้มีการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษในทุกขั้นตอน นางสาวพัชรพรมีการพัฒนาผลงานให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น หมอน ชุดโต๊ะอาหาร ผ้าคลุมเตียง ผ้าม่าน เป็นต้น ผลงานของนางสาวพัชรพรจะมีความสวยงามด้วยสีที่มาจากธรรมชาติ นุ่มส่น จึงเป็นที่ชื่นชอบของลูกค้าที่พบเห็น